

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

A színi szezon előtt.

Érdeklődéssel várjuk a megnyitó előadást.

Debrecen, szeptember 7.

A nyári szórakozások olyan mérsékeltébb értékűek Debrecenben, hogy a művelt közönséggel együtt mindnyájan érdeklődéssel várjuk színházunkban a megnyitó előadást. Minden ősszel felujul ez az érdeklődés, ez az izgalom. Ez idén sincs másként.

Mi bizalommal és jóindulattal tekintünk a megnyitó előadás elé! Allandóan figyelemmel kísértük és kísérjük szintársulatunk szereplését nyári állomásain.

Mindkét helyen elismerés és siker kísérte, illetőleg kíséri őket! Igazgatót, mint társulatát rokonszenvvel, szeretettel karolták fel! A régi tagokat, mint kedves ösmerősöket fogadták! Akik pedig, mint újonnan szerződött tagok mutatkoztak be tehetségökkel, igyekeztek az első felléptőkkel megnyerték közönségök rokonszenvét, amely a teljesebb megismerés által

és összeszokás által bizonyosan csak fokozódik.

A sajtó híradásai után és a nyíregyházai, mint szigeti közönség előkelőségeinek köréből meritett értesülések alapján is benyomásunk az, hogy igyekvő vezetőség mellett, ismét elsőrendű művész társasághoz lesz szerencsénk a nevezetes multu debreceni színpadon!

*

A közönség iránti figyelemnek a jele az is, hogy dacára bokros tendőinek, dacára elfoglaltságának, meg őt mint előadó művészt, mint igazgatót kétszeresen is terheli, Zilahy a színházi szezon előkészítésére már f. hó közepén Debrecenbe jön. A színházi bérletek lebonyolítását személyes közbenjöttével ejtik meg.

*

Még egy ujtásáról teszünk megjegyzést — Zilahynak! A társulatában alakított segélyegyletet értjük, melynek alapját 1000 (ezer) koronás adományával vetette meg a direktor. Aki belőlről ösmeri a színházi és színészelet esendőségeit, a testületre váratlanul nehezedő, a kartársi

viszonyból kifolyó terheltetéseket, melyeket most itt részletezni nem akarunk, mindenki elismeréssel fogadja ezt a kezdeményezést. Méltányoljuk mi is! Méltányoljuk, sőt helyeseljük azt is, hogy ezentul megszűnnek a jótékonyág ürügyével kiesztelt és elkivánt ingyenes, potyázó szerepeltetések a társulat művész, művésznő tagjainak! Mert aki az illetők vendégszerpeltetésétől anyagi, mint erkölcsi sikerre, érdeklődésre számít törekvéseinek megvalósításánál, legyen az bár testület, legyenek azok bár alkalmi rendezők, igazságos, méltányos, hogy e célért áldozatot is hozzanak!

Azt a tiz korona fellépti díjat szívesen fogják befizetni a rendezőségnek, kik a sikernek egyrészt a művészek, művésznők közreműködésétől várják! Midőn tudatában vannak annak, hogy ezeket a szerény tiszteletdíjakat olyan színész segélyegylet gyarapítására fordítják, amely segélyegyletnek a legtöbb jótékonyágát a „kórusnak“ névtelenjei fogják élvezni! Amely segélyegylet a színpadi élet lappangó „cifra nyomoruságai“ között például

Nézzé meg a FEKETE kirakatait.

Leánykámnak születése napjára.

Irtá: K. K. Margit.

Születésed évfordulóján
Elsőnek üdvozzöllek én
Csókkal köszöntve rád e hajnali
Tizedik éved küszöbén. —
Kilenc évnek tavasza volt csak —
Nem ismered a zord telet,
Sugaras nyár a lepkét hozta,
Az ősz — sok színes levelet.

A kilenc napfényes tavasznak
Pirja, ott ég az arcodon.
Kilenc derűs nyár kék egéről
A szemed regél, Angyalom!
Kilenc tél tiszta, hóvilága
Homlokodról ragyog reám,
Hajad, mint ősszel a falombja
Arany volt — s barnállik ma már.

Lelkedben kilenc gyermek évnek
Minden bűbája él ma még.
Csukott könyv előtted az élet
Betűit meg sem értenéd. —

Csukott könyvnek minden lapjára
Arany fátyolt borít kezem,
Fényhez szokott szemed ne sértse,
Mi benne szürke — szintelen.

Óh! csak maradj gyermek sokáig!
Órizz meg gyermek álmaid!
Össze ne törje, meg ne tépje
Az élet — lelked szárnyait!
Órizz meg őket tisztán — épen
Vig s bús napokban egyaránt,
Érjen bár sok fájó csalódás
Míg lelked szállni tud: ne bánd.

Lelked szárnyain eljössz újra
Oda hol rózsás tavaszon —
Szeretünk vezetett óva
Virágillatos utakon —
És ott az örök napsugárban
Elfeledsz minden bánatot
Kilenc éves kislány léssz újra
S ünnepléd születésnapod!

Hogy utaztak a régi színészek?

(Kecskeméttől Debrecenig tengelyen.)

A kiválóan szerkesztett „Egyetértés“-ben majdnem hétről-hétre nagybecsű tárcacikkelyek jelennek meg a régi színészelet eredeti nagyjairól, regényes jelenetekben gazdag világából. Az elevenen szerkesztett „Egyetértés“-nek a maga nemében páratlan vasárnapi képes mellékletén kívül („Az Egyetértés Vasárnapja“) ezek a visszaemlékezések kortörténelmi értéket adnak az újságnak. Amelybe Várady Antal dr., a Kisfaludy- és Petőfi-társaságok tagja, az „Egyetértés“ egyik kiváló főmunkatársa színes, erős tollal írogatja ezeket a megkapó „tárcákat“.

Egyik közelebbi lapszámából, mint hosszabb cikknek a részletét közöljük az alábbi érdekes adatokat, melyekből kitűnik, hogy Kecskeméten micsoda „jó napokat“ töltött az Udvarhelyi Miklós direktor debrecen-váradai társulata, másrészt hogy milyen alkalmassággal jutottak el Kecskemétről Debrecenbe.

A Bánk bán költőjére vonatkozó adattal kezdjük Udvarhelyi Miklós naplójából:

Menyasszonyi ékszerek

==== pazar választékban, legolcsóbban ====
Löfkovits Arthur és Társa
szégnél, DEBRECZEN, Piac-utca 38.

ingyen orvossággal is ellátja a színész családok tagjait! De mellette áll midőn kartársi jóérzésből kell segítséget nyújtania, vagy eltemetésről gonodoskodnia, s többiek!

A biztosan vezetett, jótörekvésekkel alapozott, művészképességek összetartásával erősített színházi szezon megnyitja előtt, méltánylólág, bizalommal írjuk e sorainkat!

És a művelt közönséggel együtt már mi is érdeklődéssel várjuk már a megnyitó előadást, amikor majd rátérünk a tárgyilagos bírálatra is, ahogyan annak okát, szükségét látjuk.

A tiszai evang. egyházkerület közgyűlése.

Debrecenben tartják szeptember 15-17-ig.

A most folyó szeptember hónapban fényes gyűléseket lesz színhelye Debrecen. Szeptember hónap végén lesz a református papok országos kongresszusa, a hó közepén pedig egy másik nagyszabású egyházi gyűlés fog itt lezajlani. A tiszai ágost. hitv. evang. egyházkerület őszi közgyűlését Debrecenben tartja szeptember 15-17. napjain. A három napi közgyűlés sok előkelő vendéget hoz Debrecenbe a többek között Meskó László államtitkár, Zelenka Pál püspököt stb.

A kerületi közgyűlés napirendje különbözik a következő:

Szeptember 14-én, kedden este 8 óra 46 perckor vendégek érkezése.

Szeptember 15-én, szerdán reggel 8 órakor istentisztelet, utána a ker. számvevőszék ülése a földszinti iskolai teremben dr. Meskó László államtitkár és Bartholomoiden László elnöke alatt, ezzel párhuzamosan reggel 9 órakor Baldácsy bizottsági ülés az emeleti iskolai teremben Zelenka Pál püspök és Szentiványi Árpád elnöke alatt; d. e. 11 órakor gyámintézet bizottsági ülés az egyház tanácstermében Radványi István kir. tanácsos és

Materny Lajos elnöke alatt; d. u. 3 órakor gyámintézet közgyűlés az emeleti iskolai teremben Radványi István és Materny Lajos elnöke alatt; d. u. 5 órakor gyámintézet istentisztelet, melyen Harsányi István hernád-vecsei lelkész prédikál; d. u. 6 órakor kerületi értekezlet az emeleti iskolai teremben, este 7 és fél órakor ismerkedési estély a „Royal“-ban.

Szeptember 16-án 9 órakor istentisztelet, utána az emeleti iskolai teremben kerületi közgyűlés; déli 1 órakor ebéd a „Bika“ szállóban; d. u. 3 órakor kirándulás a Pallagra külön vonaton.

Szeptember 17-én reggel 8 órakor a közgyűlés folytatása.

A közgyűlés előkészítése.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Ingatlanvételi ajánlatok a városnak.

Megindult a munka a városházán újra. A nyári szünet után ma először ült össze a jog- és pénzügyi bizottság, hogy a legközelebbi közgyűlés tárgyait javaslatokkal lássa el. Ma ingatlanvételi ügyeket tárgyaltak s kisebb ügyekkel foglalkoztak. Az ülésről tudósítónk a következőket közli:

Jelen voltak dr. Vagha Elemér elnöke alatt dr. Magoss György, dr. Fejér Ferenc, dr. Freund Jenő, ifj. Schvarcz Vilmos, Kernhoffer József, Szilágyi Imre, Roncsik Lajos, Csanak József, Haty Kálmán, dr. Dóczy Emil bizottsági tagok és dr. Tóth Emil jegyző.

Az ülés első tárgya a dűlőutak kijelöléséről szóló jelentés volt. Ez a munkát évek óta folyik, de még nem készült el. Minthogy most folynak a kataszteri felmérések, a dűlőutak kijelölését sűrűn el kell végezni. A kérdés elintézése annál fontosabb, mert könnyen megeshet, hogy a városra kár háramlanék. A dűlőutakat három csoportban még az idén fel lehetne mérni s e célra 9200 koronára van szükség. A főszámvevő a dűlő uti-alapból javasolja az összeget megszavazni. A bizottság ny. értelemben tesz javaslatot a közgyűlésnek.

Sümei Ferenc és társai ajánlatot tettek a városnak, hogy a Csapó utca 9. és a mellette levő Degenfeld-téri 7. sz. házat vegyék meg, mivel a Csapó-utca kiszélesítésével ezen telkekre szükség leend. A két házért 330 ezer

koronát kértek. A mérnöki hivatal a házakat összesen 49 ezer koronára becsülte. A bizottság úgy határozott, hogy miután az ajánlatot a tulságosan magas ár miatt nem tartja komolynak, a megvételt nem javasolja a közgyűlésnek.

Dr. Fejér Ferenc bizottsági tag az iránt érdeklődik, hogy mi van az értékelkedési illetékről szóló szabályrendelettel.

Dr. Magoss György adta meg erre a választ. A szabályrendelet jelenleg a belügyi miniszteriumban fekszik. A rendelet ellen sem a pénzügy- sem az igazságügyminiszternek nincs kifogása. Megkeresi azonban a miniszterium a debreceni pénzügyigazgatóságot, hogy az utóbbi tíz évben mennyivel emelkedett a pótdadó s csak azután fog határozni a rendelet jóváhagyását illetőleg.

Özv. Kiss Jánosné felajánlotta a városnak a Hadházi-ut mentén fekvő két katasztrális hold területű majorsági földet 15 ezer koronáért. A gazdasági bizottság tízezer koronára becsülte a földet. A jog- és pénzügyi bizottság kiadta a kérdést a mérnöki hivatalnak véleményezés végett s csak a vélemény beérkezése után fog dönteni.

Fazekas Sándor Nyugati-utca 47. szám alatti lakos kérte a várostól, hogy az ő telkével szomszédos József kir. herceg-utcai üres telekből 3468 négyszögöl területet engedje át megfelelő ár fejében. A bizottság az átengedést javasolja a közgyűlésnek.

A II. gazdasági ismétlődő iskola vezetősége 13 holdnyi területet kér az ugynevezett „tilalmas“ földből konyhakertészeti céljaira. A kérelmet a bizottság javasolja.

Ráczy Gyula tőczekerti lakos utcanyitási céljára telket ajánlott fel megvételre. Az ajánlatot elutasították. Ezzel az ülés véget ért.

EGYHÁZ, ISKOLA.

A katolikusok ünnepe. Ma, Kisasszony napján a róm. kath. templomban az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor csendes szent mise; 7 órakor csendes szent mise; 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjúság részére csendes szent misét mond; 9 órakor az ünnepi nagymiséét Gróh Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel utána szent-beszéd, háromnegyed 11-kor a Svetits-zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. Igazgató mond; fél 12-kor csendes szent mise. Délután 3 órakor lytania, utána rózsafüzér.

„Ez időben volt szerencsém Katona Józseffel szorosabb barátsági viszonyba lépni. Színeszek közül én voltam az első, kiknek *Bank-ban*-jat egy delutáni órában, atyjának szövöszekére ülve — édes atya takácsmester volt — egy kancsó kecskeméti bor mellett fölolvastam“.

Első felvonása annak a korszakot alkotó munkának, melytől a magyar tragédia születése datál!...

Festők esetére való kép... A kecskeméti takács langeszű fia, aki Udvarhelyivel, a viharlatott komédiással, egy szövöszéken ülve lelkesítve és elkésedve olvassa azokat a lángoló ígéseket, melyek még ma is gyujtanak és lelkesítenek...

De hát meg kellett indulni végre is Kecskemétre Debrecen felé, ahova Udvarhelyit szerződéses kötelezettsége hívta. A debreceni—nagyváradai társaság tudniillik még mindig a Sándorffy patronátusa alatt állott. Es ez az utazás is emlékezetes maradt Udvarhelyi életében.

— Nem hallgathatok el, — ugymond — egy esetet ebből az időszakból, ami a magyart igen szépen jellemzi.

— Midőn Kecskemétre tavaszi debreceni vásárkor odahagytam, a kecskeméti tanyák között mentén, látok felém jönni egy Deák

J. nevű urit embert, aki int a kocsisnak, hogy álljon meg. Sajnálkozását fejezte ki elmenetelünkön s kérte tőlem: mennyiért fogadom a szekereset Debreceenig?

Helyettem a szekeres felelt:

Száz forintért nemzetes uram.

— Van-e neked Janos, ebben az utadban szükséged pénzre? kérte a szekeres Deák.

— Nincs! — felelte ez.

— No hát, ha vissza jössz, tőlem fogod megkapni, mondja Deák — s felém nyujtva kezét, megszorította az enyémet, kerve, hogy ne vegyem bántásul és fogadjam el barátsága jeléül.

Ilyen uti mecenások segítettek meg a szegény vándor színészt, aki száz forintokat fizetett volna különben Kecskeméttől Debrecenig.

Debrecenben Udvarhelyi újra elfoglalta helyét a társaságnál, Sándorffy ez alkalommal elkísérte a maga szintársulatát Nagyváradra Debrecenbe és ott várta Udvarhelyit. „Bizalmával megtisztelve — írja a napló — még kiterjedtebbé tette hatáskörömet. Es mi tettünk, amit lehetett azokban az időkben...“

A rendes színház nemléte okozott leg-

több bajt egy Debrecenben, mint Váradon. A váradai Redey-kastély terme sem színháznak épült, de a debreceni szint sem teatrurnak teremtette az Isten. Ezért télen-nyáron szorongtak, panaszkodtak az emberek, színészek és közönség egyaránt. De hát egy a debreceni, mint a nagyváradai állandó színházak még a messze jövő ködös fatyolában rejlettek. Különösen a nagyváradai. Tudjuk, hogy alig másfél évtizede, hogy Nagyváradon még mindig csak nyáron volt színház, mert a kedves direktor urak, akik első sorban csak a maguk érdekeit te. intették, ki-sütöték, hogy Várad pompás nyári stáció és így kár volna télen át színházast játszani benne. Azzal nem törődtek, hogy télen át aztán német orfeumi komédiák meg cirkszok aratták a jövedelmet s a magyar érzésű közönség hiába esengett egy kis magyar színházi élvezet után. Mennyi disputám volt emiatt az istenben boldogult Bényeivel, aki csak az akkori direktorok jóvoltát igyekezett szem előtt tartani!

De akár Nagyváradon, akár Debrecenben játszottak Udvarhelyiek, a kecskeméti arany napokra mindig könnyes szemekkel gondoltak vissza!

A tanuló ifjúság és az ur közönség figyelmébe ajánlom fodrász üzletemet, hol a legpontosabb, gyors és tiszta kiszolgálásról biztosítom.

Semula József

borbély és fodrász fizető.

~ Egyház-ter. ~
Csáthy könyvkereskedése mellett.

A tifusz veszedelme

Két újabb haláleset.

Radikális intézkedésekre van szükség.

A nyári idők rettegett réme, a tifusz, dacára, hogy már az ősz felé haladunk, még most sem akar elmúlni Debreczenben. A tifuszveszedelem nőttön-nő. Augusztus hónapban — mint a hivatalos orvosi jelentés is mondja, — tifuszban, helyesebben hasihagy-mázban 32 ember megbetegedett és 5 meghalt.

Ezek a szomorú számok azonban folyton növekedőben vannak. Tegnapelőtt, egy napon két tifuszos haláleset is történt. És mint eddig csaknem valamennyi, — ez az utóbbi két haláleset is a város keleti részén fordult elő.

A tifusz két újabb áldozata:

Szabó Lajos 9 éves gyermek Virág-u. 6. szám alatt,

Kozma Imréné 46 éves asszony Pacsirta-utca 60 szám alatt.

Közel félszázra felmegy eddig a tifusz-betegek száma. A nagyszámu megbetegedések már veszélyes jelek. Nem akarjuk elriasztani a közönséget, járványról még szó sincs, de tény az, hogy a város külső keleti részén nagy a fertőzés. Az egészségügyi hatóságok ugyan eddig is megtettek minden lehetőt, de most már — hogy a veszedelem fokozódott — még erélyesebb és radikálisabb intézkedésekre van szükség. Hosszú, hogy nem is fognak késlekedni illetékes helyen.

Közlemények a koleráról.

Irta: dr. Burger Péter.

V.

Nem úgy a t. közönség! a tudomány általánosan, de kiváltképen ily komoly themával csak komolyan és teljes beigazolást nyert igaz megdönthetetlen tételek alapján szabad foglalkoznunk. Ez alapon pedig általános elvül kell felállítanom ez esetben, hogy éljen kiki úgy, ahogyan megszokta, de fokozottabban ügyüljen miként ételei, úgy italai tisztaságára is és arra, hogy túl ne terhelje magát. Amde le kell számolnom egy balga, rossz indulatú tévhittel, mintha az erős borok, pálinkák, likőrök immunizálnák az embert a kolera ellen, sőt mely alapon némelyek a borovicskát és vörösbort valóságos specificumoknak hirdették.

Noha igaz az, mert kísérleti alapon nyert beigazolást, hogy alkoholban semmiféle, tehát kolera-bacillus sem tenyészhetik, mérsékelt élvezete a szeszes italoknak olyanok részéről, kik megszokták és ott, ahol különben is rossz az ivóvíz, nem lehet agályos; soha se feledjék, hogy aki szeszes italt soha sem ivott, vagy ahhoz szokva nincsen, ha védelmi szándékból kezd inni, könnyen megrontja a gyomrát, miáltal hajlamosá válik a kolera fertőzésre.

Különösen áll ez gyermekekre és nőkre nézve; de az iszákos, részeges emberekre is, akiknek amugy is meggyengült ellentálló képességeikben nagy veszedelem rejlik járvány idején.

Irányelvül szolgáljon itt is, hogy miként az evésben, úgy az ivásban való mértékletesség az a fegyver, amely mindenkit legjobban megvédelmez a gyomorrontástól, mint a kolera legjobban hajlamosító tényezőjétől; mert ha egészséges a gyomrunk, ha jól emésztünk, nincs okunk félni a kolerától,

hiszen tudományos önfeláldozó kísérletekkel beigazolódott, hogy az egészséges gyomrunk tava a kolera-bacillusokat is megemésztí.

Valahogy azt ne higgyék, hogy ez csak amolyan üres frázis vagy elméleti alapon nyugvó hipotesis. Oh nem! Eő állatok, sőt embereken végzett kísérletek igazolták ezt, sőt akadnak önfeláldozó tudós orvosok, kik önmagukon kísérletezve, az emberiség javáért életüket is kockáztatva, egész husló tenyészét itták meg a bacillusoknak, hogy ezt igazolni tudják.

Igy Pettenkofer, a nagy higienikus, Emmerich és mások.

A felsorolt néhány adattal egyrészt arról a meggyugtató érzést óhajtottam a tisztelt közönségben, (hallgatóimban) kelteni, hogy nincs okuk nagyobb félelemre, ha egészséges a gyomrunk és egyebekben is követik óvó rendszabályainkat; de másrészt figyelmeztetni is kívántam arra, hogy gyomrunk épségét úgy mértékletes evés- és ivással, mint az ételmi szerek és italok gondos megválasztásával iparkodjanak megőrizni.

(Folytatjuk.)

Irodalom, művészet.

Este korán . . .

Este korán már nyugodni térek,
Ronsolt testtel puha, fehér ágyba,
De én benne elaludni félek
S vánkosomra hull a könnyem árja.

Gyermek-multam vesztett édenének
Bus, siri árnya reszket a falon.
Az estéli inám elfeledtem,
Szívem sebére nincs már balzsamom.

Hajh, mikor még imát morzsoljt ajkam
S rám szállt édes, szenderítő álom,
S úgy ébredtem összekulesolt kézzel,
Anyám-vetette, régi nyoszolyánkon!

Most csak szemem kellene lefogni,
Olyan volnék, mint szép, fehér halott,
Mint a gyermek piei bölcsőjében,
Ki angyalokról szépet álmodott.

Nagy Ferenc.

Bismarck Herbert a Hortobágyon.

Miként nézték meg a hortobágyi csodát?

(Beküldetett)

Bismarck herceg hortobágyi kinttartózkodása alatt a társaság — mely illusztris tagokból állott — kintmaradt másnapra is, mert igen jól találták magukat; de meg Deli bátyánk biztatta is őket, hogy ha már itt vannak, nézzenek meg mindent. Ó még sok érdekes dolgot fog mutatni nekik.

Leütek vasoráznai, de mikor Matyi bátyánk látta, hogy úgy éjfél tájban az utak aludni akarnának, előállott és a már odarendelt fogatokra felültette őket, azt ígérve, — hogy olyat mutat nekik, amilyent sohasem láttak, amit sohasem felejtene el.

Sötét volt az éjszaka. A kocsik szépen elindultak. Órákhosszat mentek, míg végre derengeni kezdett.

A legelső, aki észrevette, hogy a csárda mellett vannak, Simonffy Imre polgármester volt, ki oda is szóit Matyi bátyánkhaz:

— Te, mit csináltál? Mit rángatsz itt bennünket? Ezért meglakolsz!

Matyi bátyánk azonban nem ijedt meg, hanem jó kedddel azt felelte, hogy ő a társágnak a „nap feljöttét” okvetlen megakarta mutatni. De hát még akármit is csinált, — sohasem sikerült, mert a vendégek mindig elaludtak.

Nem volt hát más hátra, mint a társaságot nem engedte lefeküdni.

A nap bujni is kezdett már a látóhatár szélén, fénye ezüst ivben tört elő, majd a nap tűzpiros színben tűnt elő. Valósággal, szemmel láthatólag huzódott fel az égboltozatra. A látvány felséges volt. Elragadtatással nézték Bismarck hercegek; Simonffy Imre podeszta is megbocsátott az éjszakázásért Matyi bátyánknak.

Öngyilkos földbirtokos.

Agyonlőtte magát.

Betegség miatt a halála.

Szenzációs öngyilkosság történt ma reggel a Széchenyi-utca 41. sz. házban.

Egy köztisztelőnek örvendő, dúsgazdag öreg polgár, életuntságból agyonlőtte magát. Öngyilkosságának híre csakhamar szétterjedt a városban és mindenütt őszinte részvétet keltett, ahol csak a jeles polgárembert ismerték és becsülték.

Előzmények.

Boross Márton 74 éves gazdálkodó és háztulajdonos az öngyilkos. Az aggastyán két évvel ezelőtt súlyos beteg lett és azóta nem is tudott menekülni a bajtól és betegségtől. Különösen nagyfoku rheumája győzött. Két hónappal ezelőtt pedig féloldali szélütés érte és azóta járni sem tudott. Ez végtelen elkeserítette az öreg urat, ki munkához és tevékenységhez volt szokva s különösen a kényszerű tétlenség keserítette el.

— Nem bírom én tovább ezt az életet. Kedves feleségem csak te tartsz még vissza a földön. Ha te meghalnál én utánnad megyek! — mondotta gyakran feleségének, kit nagyon szeretett.

Azonban az öreg embernek elviselhetlenné lett az élet, hogy nem tudott ragszkodni előbbi kijelentéséhez. A legutóbbi napok alatt különösen rosszul értezte magát. Ma reggel nyolc óra előtt ébredt föl. Kiment a hálószoba előtt elhuzódó folyosóra és ott leült egy karosszékre. Elég vigkedélyű ember volt. De úgy látszik, hogy az öngyilkosságra már előzőleg készülődött, mert a hálószobából észrevétlenül magával hozta nagy 11 milliméteres lovassági revolverét. Felesége is fenn volt már ekkor, de nem is sejtett semmit. Az öreg ur unokaöccsével beszélgetett, kihez egyszerre csak így szólott: — Reggelizzél már öcsém, ott a kávé.

Az öngyilkosság.

A fiatal ember befordult a szobába. A másik szobában tartózkodott Boross Mártonné. A folyosón nem volt senki. Ezt az alkalmat használta fel Boross Márton és revolverével balhálántékán lőtte magát. A rendkívül nagy golyó borzalmas sebet ejtett rajta. Loponyáját szét zuzta, fején keresztül az ablakfába oly erővel furódott, hogy onnan harapófogóval kellett kivenni. Boross Mártont a lövés nyomban megölte, minden jajszó nélkül halt meg. A lövés zajára összefutottak a hozzátartozói, a házbeliek, de persze segítséget nem nyujthattak. A rendőrség részéről Orosz László rendőrfogalmazó ment a helyszínre és jegyzőkönyvet vett fel az esetről. Boross Mártonné azt vallotta, hogy férjének minden bizonynal súlyos betegsége adta kezébe a revolvert.

Boross Márton vagyonos ember volt. Háza, földet, nagy gazdaságot vitt. Régente ő birta a híres „Két macska” vendégfogadót a Dégenfeld-téren. Gyermekei nincsenek.

Az összes tanintézetekben szükséges legújabb kiadásu

iskolakönyvek

mindenféle papír-, író- és rajzszerke legolcsóbban kaphatók

Csáthy Ferencznél

Debreczen legrégebbi könyvkereskedésében DEBRECZEN, Egyháztér 2. szám.

Temetése 9-én délután lesz. Hült tetemeit a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltban helyezik el.

Gyászjelentés.

A gyászról a család a következő gyászjelentést adta ki:

A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk felejthetetlen jó férjem, szerető nagybácsi, sógor és jó rokon, néhai Polgár Boross Márton, volt városi és ref. egyházi bizottsági tagnak folyó hó 7-én reggeli 8 órakor, életének 73-ik, boldog házasságának 15-ik évében hosszas szenvedés után, váratlanul történt esendes elhúytát. Felejthetetlen kedves halottunk földi részei folyó hó 9-én délután 3 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint Széchényi-utca 41. sz. házunktól a Kistemplomban tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességetekre rokonainkat, ösmerőseinket, az elhunytak jóbarátait és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1909 szeptember hó 7. Aldás és béke poraira! Bánatos neje özv. polgár Boross Mártonné született Pongor Julianna. Valamint elhalt testvére gyermekei, közeli és távoli rokonok nevében is. — A temetést Dankó M. utóda: Dankó Béla tem. int. rendezi.

Kraftné szabadlában.

Ujabb fordulat a Csillag-utcai bűnygyben.

A királyi tábla döntése.

Ma újabb meglepő fordulat állott be a Csillag-utcai gyilkosság bűnygyében. Az ítéletábla a két héttel ezelőtt letartóztatott Kraft Szilárdnét szabadlára helyezte, mert fogvatartására nem látott okot.

Kraftnét tudvalévően Mitráska Demeter vallomására tartóztatták le. A gyilkos legény a vizsgálat befejezésének utolsó percében rávallott az asszonyra, hogy állítólag ő bujtotta fel a gyilkosságra. Erre Kraftnét a vizsgálóbíró elterjesztésére az ügyészség letartóztatta és a vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte.

A vizsgálati fogság ellen Kraftné és védője, dr. Polgár Dániel felfolyamást jelentett be a törvényszék vádtanácsához, majd mikor ez a vizsgálóbíró végzést helybenhagyta, a királyi ítéletáblához. A felelőzés három főbb ponton alapult. A felelőzés szerint nem rendelhető el a vizsgálati fogság először azért sem, mert a gyanúsítottnak, Kraft Szilárdnénak állandó lakása és foglalkozása van, másodszer azért nem, mert eddig semmiféle tárgyi, pozitív bizonyíték — mint például levél, valamiféle irás stb. — ellene nincs. Mitráska Demeter vallomása nem vehető ennek, mert elfogultsága joggal feltehető. Mindezeknél fogva a Kraftnéra kiszabható büntetés nagysága nem olyan, hogy vizsgálati fogságban tartását indokolná tenné.

A felelőzés ügyében ma döntött a tábla tanácsa. A tábla a vizsgálóbíró végzését megváltoztatta és Kraftné azonnali szabadlára helyezését rendelte el. A tábla határozatát még a délelőtti folyamán közölték a kir. ügyészséggel. Kraftnét a délelőtti órákban bocsájtották szabadon a fogházból. Munkatársunk beszélt

vele, mikor elhagyta a fogházat Kraftné első szava ez volt:

— Tudtam, hogy mégis hinni fognak ártatlanságomban.

Aztán hosszasan beszélt arról, hogy ő ártatlan a gyilkosságban. A tábla határozata azonban nem sokat változtat a bűnygy jelenlegi állapotán. A vizsgálatot ugyanis fentartották ellene s az eljárás vele szemben változatlanul folyik tovább.

Az északi sark felfedezése.

(Peary sikere. — Cook Frederic nyilatkozata Peary expedíciójáról.)

A „Debreczen“ tegnapi számában már hírt adtunk arról, hogy Peary amerikai sarkutazó Indian Harbortól Ray fokon át a new-yorki Timeshez intézett távirata szerint az északi sarkot április 6-án érte el. A világszenzációról még ezeket a táviratokat kapjuk:

Koppenhága, szeptember 7. A Politiken című újság tegnap estebédet adott, amelyre dr. Cook és a jelenleg itt időző hírlapírók voltak hivatalosak. Midőn Cookot a legújabb táviratokról értesítették, a következőket jelentette ki:

— Nem vagyok abban a helyzetben, hogy megítélhessem, vajjon a Ray-fokról küldött távirat való-e vagy nem. De, ha igaz, nagyon örülök. Peary ebben az esetben az északi sarkot egész más úton érte volna el. Ez mindkettőnkre nézve nagyon megtisztelő.

Koppenhága, szeptember 7. A National Tidende azt írja reggeli kiadásában, hogy Cook megkérdésére kijelentette, nagyon valószínűnek találja, hogy a táviratot Peary maga küldte el és ebben az esetben tehát igaz, hogy Peary az északi sarkon volt. Nem tehető fel, hogy a táviratot meghamisították volna. Labradoron van dróttalan táviratállomás. Pearyt ott jól ismerik. Más emberre nézve nagyon bajos volna, hogy magát Peary-nak kiadná és hogy annak nevében adna fel táviratot. Cook nagyon is el tudja képzelni, hogy Peary ezen az úton is visszatérhetett. Az évszakkal az egész pompásan összegegyeztethető. Cook semmiképpen sem találja sajátosságának, hogy ő a Peary-féle expedíciónak semmiféle nyomát nem találta, mert egyrészt az expedíció később érkezett az északi sarkra, mint Cook, másrészt nem lehet az arktikus vidékeken könnyen egymással találkozni. — Végre kifejezte abbéli örömét, hogy Peary-nak is sikerült célját elérni, mely után annyi év óta törekedett.

London, szeptember 7. Peary elutazása előtt — hír szerint — a következőket mondotta.

— Ha csak egy kis szerencsém is lesz, barátaim Newyorkban számíthatnak rá, hogy utolsó előnyomulásomat jövő télen fogom keresztülvinni. Ha a sarkot 1908—9 telén elérhetném, akkor körülbelül augusztus 18-ika és szeptember 15. körül hallani fognak diadalomról.

Amerikában azt hiszik, hogy Peary a sarkot a nyár elején fedezte fel.

St. Johnz, szeptember 7. Bartlett kapitánytól, aki Peary Roosevelttel hajóját kormányozza és amely hajó jelenleg Chateaubay (Lebrador) felé utban van, az a jelentés érkezett, hogy Peary Cooknak semmiféle nyomát nem találta.

Páris, szeptember 7. Peary a Havas-ügynökséghez küldött táviratában megerősíti, hogy az északi sarkon az amerikai csillagos lobogót kitűzte.

Budapest, szeptember 7. Londonban Pearyt tartják az északi sark igazi felfedezőjének és meg vannak győződve arról, hogy Cooknak napokkal megelőzőleg fedezte fel az északi sarkot és csupán a véletlen mulott, hogy nem jutott ki előbb a szárazföldre. — Ugyanis Cook dr. egy dán gőzösré szállt fel, mely kivételesen indult el vele előbb, mint máskor. Ha ez a gőzös rendszer időben indul,

akkor Cook dr. tizennégy nappal lekészt volna.

Amerikában mindenféle elkeseredéssel fogadták Peary sikerének hírért. Peary 10 nap múlva érkezik Londonba hajón. Az ő megfigyelései és eddig ideérkezett jelentései sokkal pontosabbak a Cookénál.

UJDONSÁGOK.

A Petőfi Sándor botja.

Vay Dániel gróf ereklyéi.

Az 1890-es évekig népszerű polgárja volt Debrecennek Vay Dániel gróf, az egykori magyar nábob! Aki Kossuth Lajosnak Pozsonyban személyes jóbarátja volt, mint liberális főrendeknek egy kiváló tehetségű tagja. Később sok balsors árnyékolta be az arany bölesében ringatott főurnak az életeutját. Azonban ha fejedelmi vagyonát el is vesztette, ha személyes előhaladásában fűzött reményekben csalódott is, kedélyét, a bölesnek fensőbbiségét és a világlátott nagyurnak lebilincselő modorát megőrizte halálánappjáig.

A Cegléd-utcai Kispipa-féle fogadó barátságos helyiségében, meg a színházban elégedetten, derűs lélekkel töltötte az időt. Sohasem mutatta, hogy szenved a szűkösebb viszonyok között, sőt lelke központja volt egy minden ízében eredeti és zseniális emberből összeforrott társaságnak, melynek a magvat írók, színművészek, bájos művésznők, kollegiumi tanárok és több kiváló „civis“ uram alkották... Ott meg már igazán ünnepnapja volt Vay grófnak, midőn ifjúkori legjobb barátja, a csupa tüzelkű férfi és író, Teleki Sándor gróf, vagy testvére az egykori hatalmas főispán, a magyar ruhás viseletű Vay Abraham meglátogatták! E társaságból ma is élő ember még Zilahy Gyula (a mi kedves Zsülünk!) bizonyíthatja, hogy a barátkozásoknak micsoda gyönyörűséges órái következtek ilyenkor!...

Most azonban nem lépek ki a társaságra Vay Dániellel kapcsolatban mondom el még néhány szót. Vay Dánielről, aki itt írta meg eredeti felfogású könyvét Magyarországról! Vay Dánielről, aki itt pihen az életküzdelem sebeit a Kossuth-utcai akácfás temetőben! Vay Dánielről, akinek Cegléd-utcai lakásában, egyszerű, öreg legényes két szobáscskájában sok értékes irás, levelezések, képek, emléktárgyak voltak felhalmozva, mint gazdag élet hajótöréséből megmentett ereklyék! Ereklyék is voltak azok! Mert ma is jól emlékezem — például — Vay Dánielnek, kedves öreg grófnak, egy igen érdekes metszésű, kemény fából metszett, markos végű sétatöbjára! Jólemlékezem, mert többször is volt kezemben ez a sétatöb, melynek ereklyeszerű értékére Dániel gróf hívta fel a figyelmemet:

— Nézze fiam! Teleki Sándor barátunktól kaptam ezt a botot!
— Érdekes bot! mondtam.
— Érdekes és értékes is! ma-

gyarázta a kedves öreg gróf, mert mikor Petőfi Sándor Koltón a Teleki Sándor kastélyában tartózkodott, akkor metszette, akkor faragta ezt a körtefabotot és a költő személyesen ekkor ajándékozta Telekinek...

*

Jellegzetes magyar fejét, okos élénk szemét, mintha csak ma is látnám az öreg grófnak! És mint fehér galambok repdesnek körültem a régi, régi kedves emlékek! Eltűnődöm! Hová kallódtak vagy hol lappanghatnak a Vay Dániel gróf emléktárgyai, levelezése, írományai? Pusztulás lett-e sorsuk? Avagy nem lehetne-e belőlük néhány tárgyat az örökösöktől, Városi muzeumunknak megszerezni?...

— **Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnepnap miatt pénteken reggel, a rendes időben jelenik meg.**

— **Nagyvárad a szekularizációs átirat ellen.** Nagyvárad város tanácsa hétfőn foglalkozott Hajdumegye átiratával, mely a papi javak szekularizációját kéri az országgyűléstől. — A tanács elhatározta, hogy indítványt tesz a közgyűlésnek, hogy az időszerűtlen javaslat fölött napirendre térjen.

— **Ülés a kamarában.** A kamara kereskedelmi szakosztálya Falk Lajos alelnök elnöklete alatt tegnap délután tartotta közgyűlést előkészítő ülését. Sorra kerültek a közgyűlési tárgysorozat kereskedelmi érdekű ügyei. A vasuton visszamaradó tárgyak árverése tárgyában az osztály véleménye szerint gondoskodni kell arról, hogy az árverések idejéről az érdekeltség kellőleg értesüljön és hogy azok hatósági közeg rendfentartó közreműködésével folytatásnak le. Több kereskedelmi érdekű szakkérdésben megállapította az osztály szakvéleményét. Egy bírósági megkeresésre kimondotta, hogy a részvények eladásakor külön kikötés hiányában az előző évi szelvények a vevőt illetik, valamint a névre szóló részvények átirási költségei is a vevőt terhelik. A fakeskedelemben helyesnek vélte a szakosztály, hogy közszállításoknál az öl és köbrendszerről a súlyrendszerre történjék áttérés. A bírói ítéletek kölesönös végrehajtása kérdésében a szakosztály egy külön szakértekezlet egybehívását tartotta szükségesnek, amely ez igen fontos kereskedelmi jogi kérdést leggondosabban megvitassa.

— **Fényes esküvő** volt tegnap délután a Deák Ferenc-utcai izr. templomban. Stern Ilonát, Stern Péter nagyszegedyházi nagybérlő leányát vezette oltárhoz Győri Elek, Győri Odón, a miskolci izr. hitközség elnökének fia. A fiatal pár egybekeléséhez rokonok és barátok jókívánságai fűződnek.

— **A löcsei kalendárium.** Debrecen városa érdekes ajándékot kapott a napokban Lőcséről. Az odaváló városi tanács ugyanis az 1621. kiadott hírnővre vergődött löcsei kalendáriumot újból kiadta ugyanolyan szöveggel s megküldte annak egy példányát Debrecennek is. A kis füzet véletlenül került vissza Lőcsé városához. A kassai dóm-ban találták meg egy sirboltban s Münster Tivadar egykori polgármester megajándékozta azzal Lőcsét. Nehogy az érdekes és jellemző naptár elkallódjék, magyarító rész-szel együtt sajtó alá rendezték. Debrecen városa a híres kalendáriumot könyvtárában tartja meg.

— **Helyreigazítás.** A közigazgatási bizottság tegnapi ülésén a havi jelentések

kapesán jelentette a főorvos, hogy P. Szabó Mihálytól romlott kolbászt koboztak el. Ez a nev azonban nem tévesztendő össze Szabó Mihály Hunyadi-utcai hentes- és szalámiáru céggel.

— **Értesítés.** Az országos gyermekvédő liga sorsjegyére esett s még át nem vett nyereménytárgyak folyó hó 10-ig a sorsjegyirodában (Budapest, Városliget, Iparecsarnok) átvehetők.

— **Az utszéről.** A fecske, gólya már vándorlófélben.

Fecske csiesergést, gólya kelepelést nem hallani már sem a falun, sem a mezőn.

A verebek, node a verebek itt maradtak! Itt maradnak.

*

Szeretem az őszt! Az őszi virágoknak, őszi leveleknek halaványodó színeit.

Szeretem az őszt!

Mintha megannyi halaványodó, hervadó női fejcskét látnék a leveleken! Akiknek halavány orcájára átsuhan még a bucsuzásnál a röpke pír... Azután halavány orcával, bus lélekkel járják az avart, mint midőn magányos fők így őszt hullajtani kezdik a leveleket.

Szeretem az őszt... Halavány orcákon átsuhanólag a rózsavirág selymes színváltozását.

— **Alföldy László** tánciskolájában az őszi tanfolyam folyó hó 11-én, szombaton délután 6 órakor kezdődik meg Szent-Anna-utca 22. sz. alatt.

— **Énektanítás Debrecenben.** A P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zenekezelőintézmény felállításával lehetővé tettett városunkban a magasabb fokú énektanítás a férfiak részére is. Kerner József, a híres zeneszerző és dirigens országsszerte ismert neve teljes garanciát nyújt arra nézve, hogy a sok körültekintést, óvatosságot és tudást feltételező énektanítás magas színvonalu lesz. Felsőletes mester a legszebb énekhangot is tönkre teszi, szakképzett tanár pedig a kis terjedelmű, gyenge hangot is értékes hanganyaggá tudja fejleszteni. A rendkívül felkarolta intézetben a tanítás a mai nappal kezdődött, a beiratások azonban még folyamatban vannak az énektanokon kívül a hegedű-tanszakon is, melynek vezető tanára Láng Zsigmond okleveles művész. — továbbá a zongoratanokon is, melyet az igazgatón kívül az országos zeneakadémiának egyik büszkesége, Halácsy Margit okleveles tanár vezet. Az igazgató most a kamarazene és zenekar felállításán fáradozik, melyek pompás gyakorló helyet találnak az intézetnek hatalmas helyiségeiben. Beiratkozni 4 és 5 forintos havi tandíj mellett az iskola helyiségében lehet a hegedű-, zongora- és énektanszakokra (Piac-utca 26. szám) a hivatalos órák alatt: d. e. 11-1, d. u. 5-6 óráig.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Begre Julianna ref. 58 éves, Diószegi Zoltán ref. 11 hónapos, Csaba János ref. 23 hónapos.

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.**

— **Iskolakönyveit,** mindenféle papír, író- és rajzszert szükségletét legolcsóbban Csáthy Ferencnél szerezheti be. Egyház-tér 2. szám.

— **Új tánciskola megnyitás.** Alföldy László okleveles táncitanító új tánciskolát nyitott Szent Anna-utca 22 szám alatt. Kényelmes modern, úgy hogy a legmagasabb igényeket is képes kielégíteni. — Az őszi tanfolyamra a beiratkozások szeptember hó 1-én kezdődnek, Szent Anna-utca 22. szám alatt. Telefon.

— **Könyves Tóth Ilona szabászati és varró tanintézete Rakóczi-u. 14.**

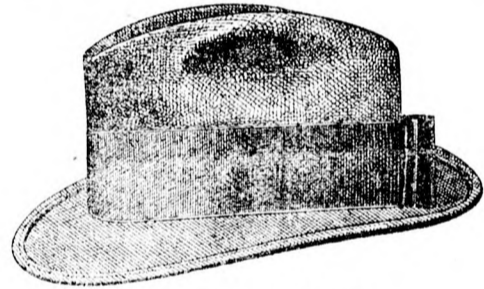
— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

— **Fertőtlenítő ócska tankönyveket** hozott forgalomba ez évben Aczél Henrik helybeli könyvkereskedő, aki az összes iskolákban előírt ócska tankönyveket a városi t. főorvos utasítása szerint fertőtlenítette, — miáltal a tanulók egészsége meg van védve a fertőző bacilusoktól. Ezen, az egész országban páratlan és üdvös ujitást ajánljuk a t. szülők és növendékek figyelmébe. Tankönyvek már most féláron kaphatók.

— **Iskola-táskák a legnagyobb választékban kapható** Mentze Henrik áruházában, Kossuth-u. 4.

KALAP

különlegességek

4 koronától 10 koronáig
LENGYELNÉL

Piac-utca 43.

TÁVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, szeptember 7. A nyári szünet után a legelső minisztanács szeptember 15-én lesz. Andrássy esütörtökön érkezik Budapestre, mikor már a többi miniszterek is Budapestre lesznek. — A minisztertanács a közös költségvetéssel foglalkozni, azonban valószínű, azonban valószínű, hogy az aktuális politika is szóba fog kerülni.

Justh Gyula Budapest.

Budapest, szeptember 7. Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma Budapestre érkezett és délelőtt a képviselőházban időzött, ahol hivatalos dolgait végezte. Az elnököt a délelőtt folyamán több képviselő fölkereste és vele hosszasan tanácskozott. Délben az elnök Kossuth minisztert látogatta meg s egy óráig nála időzött.

Látogatások Kossuthnál.

Budapest, szeptember 7. Kossuth Ferencet ma meglátogatta Mártonffy Albin miniszterelnöki titkár és Fülep Károly főpolgármester. Kossuth állapota mai nap nem változott, bár régi baja nem mulott el még teljesen. Ma délben Justh Gyula is felkereste és egy félórát beszélt vele az aktuális politikai kérdésekről.

Simkó József összeférhetetlensége.

Budapest, szeptember 7. Simkó József országos képviselőt tudvalevőleg tanárrá nevezték ki. Minthogy Simkó a kiszabott határidőn belül ezt a képviselőház elnökének bejelenteni elmulasztotta, Justh elnök ma intézkedett, hogy összeférhetlenségi bizottság legközelebb tárgyalja Simkó összeférhetlenségi ügyét.

Összeesküvés a cár ellen.

Budapest, szeptember 5. Pétervárot nagy összeesküvésnek jöttek nyomára. Az összeesküvés a cár ellen irányul. Az összeesküvők a cár titkos rendőrségének körébe akartak bejutni. Az elfogottak között egy tábornok fia is van.

Tömeggyilkosság Bismarck-szigeteken.

London, szept. 7. Reuter-ügynökség jelentí Sidneyből: A Bismarck-szigetesoport benszülőttei meggyilkoltak egy angol hajólegénységet. Ezután kifosztották a hajót és fölgyújtották a meggyilkoltak tetemeivel együtt.

Véres automobil-szerencsétlenség.

Páris, szeptember 7. Ma délután egy öttagu társaság akart kimenni egy Párishoz közeleső faluba. — Az automobil utközben összeütközött egy közuti villamossal. A karambolnak rettenetes eredménye lett, amennyiben a társaság tagjai közül kettő rögtön szörnyet halt, a többi halállal vívódik.

Borzalmas elgázolás.

Budapest, szeptember 7. A Budapest—Érsekújvárról érkező vonat ma este 9 órakor elgázolt egy fiatal párt. A leány Simon Etel szörnyet halt, a férfi — kinek kilétét még nem lehetett megállapítani — a Rökusban haldoklik.

Idegenek Debreczenben

— szeptember 6. —

Az Arany Bika szállodában: György Ödön és neje nagybirtokos Miskolc. — Handel József hivatalnok Stry. — Dr. Topolecz Pál ezredorvos Kameritz. — György Zsiga földbirtokos Miskolc. — Löwi Károly és családja földbirtokos Weszprém. — György Elek földbirtokos Miskolc. — Stern Dezső földbirtokos Fehértó. — Stern Péter és neje nagybirtokos Fehértó. — Pongrácz Aladár esend. hadnagy Kolozsvár. — Ifj. Kandel Józsefné földbirtokos Nyiracsád. — Adler László művezető Budapest. — Taussig Károly utazó Prága. — Kassir Hans utazó Wien. — Spus Armin utazó Wien. — László Sándor utazó Budapest. — Eckstein Robert utazó Wien. — Fischer László utazó Budapest. — Kurzweil Ernő utazó Prága. — Weiszberger Bernát utazó Wien. — Hersberg Mátyás utazó Wien. — Frank Frigyes utazó Wien. — Tibor Sándor utazó Budapest. — Jaranovitz Sándor utazó Budapest. — Hauser és Rusov utazók Szabadka.

A Royal szállodában: Rose M. tanár Helyben. — Varmay Béla bankár Maramarosziget. — György Bertalan földbirtokos Miskolc. — Dr. Balmat M. ügyvéd Miskolc. — Szegfü István földbirtokos Hajdu-

sámson. — Gömör S. földbirtokos Budapest. — Plavecic H. joghallgató Eszék. — Nicola Plavecic A. kamarai titkár és neje Eszék. — Wigner Dezső utazó Bécs. — Dr. Lencz Géza tanár Mezőtur. — Piek Armin utazó Budapest. — Rudas M. mérnök Budapest. — Schweiger S. igazg. Budapest. — Schwarz és Springer utazó Budapest. — Gruber K. utazó Budapest. — Heller Károly utazó Budapest. — Gergely Lajos gyáros Budapest. — Borbély Ferenc földbirtokos Csege. — Reiner Mór kereskedő Szolnok. — Rónai Miksa utazó Szeged. — Szegő Tibor földbirtokos Kula. — Breier Mór vendéglős Baja.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szeptember 7.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. — Csendes irányzat mellett 26,000 métermázsra került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek nyugottak. Idő: hűvös.

Buza októberre	13:41—42
Buza áprilisra	13:60—61
Rozs októberre	9:41—42
Rozs áprilisra	9:77—72
Zab októberre	7:33—34
Zab áprilisra	7:58—59
Tengeri szeptemberre	0:00—00
Tengeri májusra	7:08—09
Repece augusztusra	00:00—00

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vese, hólyag és belbántalmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:

KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth utca.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

— És egy majom legjobban néz ki kalitkában, — válaszolt Benjamin, kit a rövid alakjára vonatkozó satyra rendkívül dühössé tett.

A felelet nem tett hatást Miserrimus Dexterre, úgy látszott, nem is halotta. Ezalatt ismét megváltozott. Gondolkozó, lehagolt lett. Szemei gyönyörült, de egyszersmind szigorú figyelemmel csüggték rajtem.

A legközelebbi karosszékben ültem, egyuttal Benjaminra néztem, ki rögtön megértette pillantásom értelmét. Dexter mögött foglalt helyet úgy, hogy engem tökéletesen láthatott. Ariel, szótlanul falva kalácsait, egy zsámolyon „az ur” lábainál guggolt, s olykor-olykor, mint egy hü kutya, tekiatott fel hozzá.

Egy ideig esend és nyugalom uralkodott. Így alkalmam volt, beléptem óta először nyugodtan szemlélhetni Miserrimus Dextert.

(Folyt. köv.)

Az iskolai év kezdetén

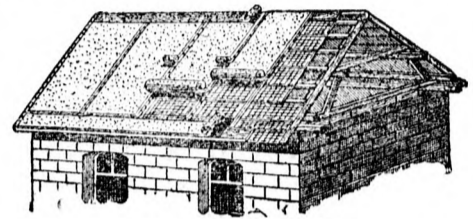
ajánlunk:

leány- és fiu fehérneműeket, zsebkezdők, harisnyák, paplan, matrac, ágy fehérneműek és flanelltakarókat nagy választékban, jutányos áron

Donogán és Somossy

Debreczen,

≡ Kistemplom-bazár. ≡

Biehn Asphalt fedőlemezei

elszigetelő lemezek.

Takarék tüzhelyek
Francia konyhák

Sesztina Sajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.

Önkéntes árverési hirdetmény.

A Debreczeni Siketnémákat Gyámolító-Egyesület tulajdonát képező s a debreceni 5198. sz. tjkvben A + 4608/a hrsz. alatt irt 527 □-övel kitétetett, hatvan-utcai kertben fekvő szőlő folyó évi szeptember hó 12-én, d. e. 10 órakor a siketnémák intézetében (Csapó-utca 35.) tartandó önkéntes árverésen 2200 korona kikiáltási ár mellett fog eladatni, hova a venni szándékozók meghívotnak. Az árverés megkezdése előtt az árverezni szándékozók 110 korona bánatpénzt tartoznak letenni. Egyébb feltételek a siketnémák intézetében a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, egy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányu Wolfram és Osmium égőket.

Legbiztosabb széptőszér a
FÁY-féle ARC-CRÉM.
 Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel.
 Hatása csodás!
 Szépit, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen.
 Egy tégely ára egy korona
 Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona
 Kapható a készítő
GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél =
 Debreczen, Kossuth-utca 8.,
 a színház mellett * Telefon sz. 469.
 „ARANYEGYSZARVU“ gyógyszerész.

Villamos világitást
 lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gyá ak, kastélyok saját füzemű berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobacsengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett
Fazekas Imre
 készít DEBRECZEN, Plac-u. 77.
 Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolf-ram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

URSUS
 a legtökéletesebb rendszerű
BORSAJTÓ
 a 3-ik erőátvitellel felülmulja minden más szerkezetű sajtó nyomóképességét, ACZEL csavar és keretszerkezettel, a must vasrészekkel nem érintkezik, miáltal a bor megfeketedését kizárja, a törköly egydarabban kivethető.
 Képes árlap pinczefelszerelési cikkekéről és borsajtókról ingyen és bérmentve.
Tóth Gyula Debreczen.

Iskolás
 fiúk és leánykák részére
 kész fehérneműek, paplanok
 ággyerítők, flanel-takarók, pokrócok, harisnyák, zsebkendők, valamint felsőruhákra legjobb minőségű és tartós szövetek és mosóárak igen jutányos és szabott árban beszerezhető
Szépe Lajos
 női divat és fehérnemű üzletében
 Debreczen,
 Kossuth-utca 6. sz.
 Rothschnek-féle gyógyszerészertár mellett.

WESTINGHOUSE

Erős
Szilárd!
Tartós!
Izléses!
Nesztelen!
Gyors!
Hegymászó!
Olosó üzemi!
Utíró!
Szagtalan!
Elegáns!

Gyár: ARADON.
 Garage és javítóműhely:
 Budapest, IX. kerület, Páva utca 10. szám.
 Iroda és kiállítási mintaterem:
 Budapest, IV., Kigyó-tér 1. sz. (királyi bérpalota)
 Hazai utviszonyoknak megfelelő
automobilok.
 Turakocsik:
 30 HP cardanhajtással. — 35-40 HP lánchajtással.
 40 HP lánchajtással, lánctakaróval. — 40 HP cardanhajtással. — Gyártás alatt 15 HP 4 hengereű cardanos flakker és kiránduló-kocsi.
 Teherkocsik és autobusok:
 30 HP lánchajtással, lánctakaróval, 4 tonna hasznos súlyra vagy 40 személyre.
 Automobilalkatrészek, lámpák stb.
 Állandó kiállítás:
 Budapest, IV., Kigyó-tér 1.
 Telefon 168-43. — Képviselek kerestetnek.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

Megbírói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse **SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeld-tér 8. szám** vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárak, szőrmék stb-iek vegytisztítását és festését. **Ugyiszintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.** A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áráiról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

Legrégibb épületüvegezési és képkeretezési vállalata

Blattner Gyula

Telefon 468. sz. Főter 69., Megyeházzal szemben. Alapított 1801.

Építkezések beálltával ajánlja magát új és ó épületek, kirakatok beüvegezésére, melyekhez állandóan nagy raktárt tartok mindenemű üvegtáblákból.

Gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak. Költségvetések kívánatra díjtalanul. Állandó nagy raktár mindennemű kész ablakokban, ugyiszintén képkeretekben, stb.

Fiók raktára nincs,

de a legnagyobb választékot

férfi-, fiu- és gyermek ruhákban

feltűnő olcsó szabott árban

FRANK REZSŐ

Debreczen legnagyobb ruha-áruháza, a Bika-szálloda mellett nyújthatja.

Ezen óriási vállalat saját műhelyeiben a legújabb divatu uri ruhákat készített a legjobb gyapju szövetekből és a legkényesebb izléseket a legjobban kielégíti.

Óriási előnyös vételel folytán feltűnő olcsó árban árust

Minden vevő mentve van bármily csalódástól, mert minden darabon a legolcsóbb szabott ár ki van tüntetve. Meg nem felelő árak bármikor becsesreltetnek, avagy kívánatra a pénz visszaadatik.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni. a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tarsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Zugló”, „Kellemes sétapartner”, „Z. I.”, „Jenő”, „Ilona” jeligére.

A német nyelv gyakorlása végett ismeretséget óhajt kötni uri fiatalember, oly tisztességes nő vagy férfival, ki magyarul csak nagyon keveset tud. Leveleket a kiadóba „Drezda” jeligére kérek.

Ajánlat.

Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félegyházy-nál. Villanyüzemű kávépörkölde a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarok. 6

Írásbelli másolási munkákat szép, helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cim a kiadóban.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Iskolakönyvek vidéki megrendelését leggyorsabban és pontosan intézi, Debreczen legrégebb könyv- és papirkereskedése: Csáthy Ferenc, Egyház-tér 2. sz.

Előkelő urak figyelmébe! Egy elegánsan butorozott szoba (gaz, parkett) a piac közelében kiadó, szeptember 14-re vagy azonnal. Cim a kiadóhivatalban.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő urileány. Cim a kiadóban.

Kereslet.

Kerestetik két egymásba nyíló hónapos szoba, lehetőleg a Piac-utcaán. Cim a kiadóhivatalba adandó.

Tanuló felvétetik Váray József kereskedésében.

Lakatos segéd és tanuló felvétetik Csillag-utca 25. szám alatt.

Keresek 3 személyre szóló butorozott szobát. Cim a kiadóban.

Egy jó családból való fiu tanulónak Juhász István épület- és mulakatos vállalatánál felvétetik. Kazinczy-utca 2. sz.

Eladás.

Bérbe adó Pestmegyei 1700 hold magyar uri birtok, vasuton Pestről 1 óra; tehenészet, dohánytermelés, Október hó 1-től 12 évre; kötött földek, hullámos részletek. Cserepes Gyulánál, Szondy-utca 72., Budapest.

Bihar—Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz., ugyanott az idejé termés, cirka 100 hektoliter, eladó.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

PRELOVSZKY ANDRÁS

elsőrangú katonai és polgári szabó üzlete bel- és külföldi szövetek valamint hadi felszerelési cikkek nagy választéku raktára

Debreczen, Rózsa-utca 4. szám.

Elvállal a legújabb szabású és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai, vasuti és sport egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar-, dísz- és viselő ruhákat papi reverendákat, palástokat és fővegeket a legjutányosabb árak mellett készítenek.

Ugy tényleges, mint tartalékos tiszték és egyéves önkéntesek

a legelegánsabban szabályszerint kiváló olcsó árban felszereltetnek. Az anyag jó minőségért valamint előírás szerinti elkészítésért felelőséget vállalok.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szívesen szolgálom.

Az összes középiskolákban,

u. m.: gymnasium, reál, kereskedelmi, felsőleány, polgári fiu- és leányiskolákban, tanító- és tanítónőképződékekben stb. szükséges

tan- és segédkönyvek

használt, de kifogástalan jó állapotban kaphatók, ugyszintén az összes iskolákban használt író- és gyakorló füzetek, író- és rajzszerkek, rajztömbök, körzők, rajzdeszkák, fejes- és háromszög vonalzők, festékek, tusok, színes tenták stb. legelőnyösebben beszerezhetők

Szabó István

antiquáriuma, papir-, író- és rajzszerkek kereskedésében

Debrecen, Piac-u. 16.

(Alföldi Takarékpénztár épület.)

ISKOLÁS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott árakon beszerezhetők:

Kész fehérneműk, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők.

Paplanok, matrácok, ágylepedők, flaneltakarók.

Fiuknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gypaju Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

„Gyöngyvirág Crème”

az arckréme gyöngyvel Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérre s üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszerárában. DEBRECEN.